

BELEIDSBRIEF DUURZAME ENERGIE

1. Inleiding

In deze beleidsbrief wordt een overzicht gegeven van de provinciale doelstellingen en acties op het vlak van duurzame energie.

Duurzame energie is een actueel thema. Het is een feit dat de klimaatwijziging mee veroorzaakt wordt door de energie(verspilling) van diverse doelgroepen. Het is de bedoeling om deze doelgroepen aan te sporen om zuiniger te zijn met energie en/of te kiezen voor alternatieven. Het provinciebestuur ziet ook zichzelf en zijn personeel als doelgroep.

De provincie West-Vlaanderen heeft ook heel wat potentie op vlak van hernieuwbare energie. West-Vlaanderen is één van de meest windrijke provincies en heeft dus een enorme potentie om energie te winnen uit wind. Uiteraard is niet alleen wind, maar ook zon en biomassa een mogelijkheid om hernieuwbare energie te winnen. Niet alleen komt men hiermee tegemoet aan het broeikas-effect. Er moet ook meer en meer een oplossing gezocht worden voor de eindige fossiele brandstoffen. Ook in tijden van economische crisis en dure brandstofprijzen bieden hernieuwbare energiebronnen opportuniteiten waar men gebruik moet van maken.

Rond dit thema zijn wel al diverse actoren actief. Als provincie moeten we dus kijken welke rol we hierin kunnen spelen. Deze rol situeert zich op 3 vlakken:

- Voorbeeldfunctie
- Het ondersteunen van gemeenten in hun campagnes
- Inspelen op opportuniteiten van andere actoren

De provincie kan dit waarmaken door haar eigen technische kennis op het vlak van energiebesparing/groene energiebronnen voor de eigen infrastructuur op te bouwen. Daarnaast is er al een heel ondersteunend netwerk naar gemeenten uitgebouwd op vlak van diverse milieuthema's waaraan ook het luik energie kan gekoppeld worden. Dit bestaat enerzijds uit het coördineren van campagnes, het leveren van voorbeeldmateriaal, het organiseren van vormingen, persoonlijk advies,... Tenslotte zijn er externe partners die al rond andere thema's met de provincie hebben samengewerkt en de provincie erkennen en waarderen als partner voor zijn inhoudelijke inbreng, kennis en inzet. Op basis hiervan valt te verwachten dat deze partners ook voor het thema energie hun weg zullen vinden naar de provincie.

2. Situering van het beleid energie binnen externe beleidskaders

2.1. Internationale en Europese regelgeving vertaald in een Vlaams beleid

De aanpak van de opwarming van de aarde vindt zijn oorsprong in het "Raamverdrag inzake Klimaatverandering" afgesloten door de Verenigde Naties in 1992. Alle industrielanden beloofden om de uitstoot van broeikasgassen terug te schroeven tot op het niveau van 1990. Dit werd echter door weinig landen behaald. Na bijkomend overleg werden tijdens het Protocol van Kyoto reductiedoelstellingen vastgelegd voor zes broeikasgassen. Voor de Europese Unie werd een reductie van 8% vastgelegd. Deze 8% werd verdeeld over de Lidstaten. Voor België werd dit vertaald naar een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen met 7,5%. Ook dit werd terug verdeeld over de gewesten waarbij het Vlaams Gewest zich engageerde tot een reductiedoelstelling van - 5,2%, het Waals gewest tot -7,5% en het Brussels Gewest tot + 3,475% in de periode 2008-2012 ten opzichte van het basisjaar 1990.

Vanaf 2020 zou de uitstoot van gassen volgens de Europese norm moeten geminderd zijn met 20%.

Vlaanderen heeft de doelstellingen van Europa voor 2020 vertaald in een eigen beleid: het beperken van de CO₂ uitstoot heeft het zichzelf ook als doelstelling gesteld om tegen 2020 13% van de geleverde energie uit hernieuwbare energiebronnen op te wekken. Vlaanderen heeft ook een actieplan van het Energierenovatieprogramma 2020 voor het Vlaamse woningbestand opgemaakt waarbij ze hoopt door allerlei maatregelen op woningniveau tegen 2020 30% energie te besparen.

2.2. Samenwerkingsovereenkomst Vlaams Gewest-provincies

In deze samenwerkingsovereenkomst die de provincie heeft afgesloten met het Vlaams Gewest wordt verwacht dat de provincie omtrent het thema energie zich inzet op een aantal acties en maatregelen. Enerzijds richten deze acties zich op het ondersteunen van de gemeenten (die tevens een overeenkomst met het Vlaams Gewest kunnen afsluiten): sensibiliseren van de lokale overheden of andere doelgroepen rond duurzaam energiegebruik, ondersteunen van gemeenten bij het opstellen van een energieprestatiecertificaat, ondersteunen van gemeenten bij het uitvoeren van een duurzame energie-scan. Anderzijds moet de provincie in het eigen beleid actie ondernemen : het voeren van een energieboekhouding en het opnemen van energie-efficiëntie als criterium bij overheidsopdrachten.

2.3 Regelgeving energieprestatiecertificaat

De energieprestatie-regelgeving wordt gevormd door het EPB-decreet van 22 december 2006 en het besluit van de Vlaamse Regering van 11 maart 2005. Het EPB-decreet vervangt het Energieprestatiedecreet van 7 mei 2004.

Dit decreet is er gekomen om om de energieprestatie van nieuwe of te renoveren gebouwen in Vlaanderen te verbeteren. Sinds 1 januari 2009 moeten ook voor de openbare gebouwen met een bruikbare vloeroppervlakte groter dan 1000m² een energieprestatiecertificaat opgemaakt worden. Dit energieprestatiecertificaat (EPC) moet uithangen op een duidelijk zichtbare plaats.

3. Situering binnen het beleid van de provincie West-Vlaanderen

De provincie West-Vlaanderen heeft voor de legislatuur 2006-2012 haar doelstellingen bepaald in het meerjarenplan. Het meerjarenplan omvat de strategische doelstellingen van het provinciebestuur, die per bevoegdheid verder ingevuld worden via de tactische doelstellingen.

In het provinciaal milieubeleidsplan 2009-2013 worden deze tactische doelstellingen omstandig toegelicht en geduid vanuit de visie en de missie van de provincie West-Vlaanderen omtrent milieu.

Deze beleidsbrief wil dieper ingaan op de problematiek van rationeel en duurzaam energiegebruik. Deze thematiek kadert binnen de volgende doelstellingen van het provinciale beleid milieu :

Tactische doelstelling 5: Fungeren als kennispartner van de gemeenten inzake milieu-, natuur- en landschapsbeleid

Tactische doelstelling 17: Concretiseren en stimuleren van duurzame ontwikkeling in het algemeen

Tactische doelstelling 18: Horizontaal integreren van milieu-, natuur- en duurzaamheidsdoelstellingen in het geheel van de provinciale verantwoordelijkheden en bevoegdheden

Tactische doelstelling 21: Aansporen van diverse doelgroepen tot milieuvriendelijk gedrag via informatie, begeleiding en voorzieningen

Tactische doelstelling 25: Ondersteunen en stimuleren van rationeel en duurzaam energie- en klimaatbeleid

Tactische doelstelling 28: Stimuleren van het gebruik van economisch, sociaal en fysisch-ecologisch verantwoorde vervoersmiddelen

Deze beleidsbrief draagt ook bij tot de realisatie van tactische doelstellingen van andere sectorale beleidsplannen.

In de sectorale beleidsnota voor "landbouw en visserij" worden de tactische doelstellingen omstandig toegelicht en geduid vanuit de visie en de missie van de provincie West-Vlaanderen omtrent landbouw en visserij.

Tactische doelstelling 2: Uitbouwen van kenniscentra voor rationeel beheer van de productiemiddelen in de land- en tuinbouw.

Tactische doelstelling 5: Ondersteunen van innovatie, diversificatie en verbreding in de land- en tuinbouw.

Tactische doelstelling 10: Uitbouwen van praktijkgericht en toegepast wetenschappelijk onderzoek en voorlichting in functie van een toekomstgerichte en duurzame land- en tuinbouw.

In de sectorale beleidsnota voor "economie" worden de tactische doelstellingen omstandig toegelicht en geduid vanuit de visie en de missie van de provincie West-Vlaanderen omtrent economie.

Tactische doelstelling 7: versterken van innovatief en duurzaam ondernemerschap.

In de sectorale beleidsnota voor "mobiliteit en infrastructuur" worden de tactische doelstellingen omstandig toegelicht en geduid vanuit de visie en de missie van de provincie West-Vlaanderen omtrent mobiliteit.

Tactische doelstelling 10: stimuleren van het gebruik van economisch, sociaal en fysisch-ecologisch verantwoorde vervoersmiddelen.

4 Het provinciaal Energiebeleid

4.1. Geen volledig nieuw thema

Meerdere diensten zijn binnen de provincie actief betrokken bij het energiebeleid.

Dienst Milieu-, Natuur- en waterbeleid: staat in voor campagnes van interne milieuzorg, ondersteuning van gemeenten en sensibilisatie- en communicatiecampagnes.

Dienst Gebouwen: geeft advies over bouwprojecten en bekijkt de technische mogelijkheid van energiebesparende maatregelen en het winnen van hernieuwbare energie, zij blijven op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen

Dienst Ruimtelijke Planning: ontwikkelt ruimtelijke visies omtrent specifieke elementen zoals voor windturbineparken.

Dienst Mobiliteit: werkt mee aan campagnes ter bevordering van duurzame mobiliteit voor wat het functionele verkeer betreft: verplaatsingen naar school, het werk,...

Huishoudelijke Dienst: heeft de verantwoordelijkheid over het wagenpark van de provincie.

Personeelsdienst: Op diverse manieren wordt het gebruik van de fiets, het openbaar vervoer en het carpoolen aangemoedigd.

proclam/Pival: adviseert landbouwers omtrent duurzame energie, voert onderzoek uit naar hernieuwbare energie

POM: adviseert bedrijven omtrent duurzame energie

Elk van deze diensten (al dan niet in samenwerking met een andere dienst) heeft dan ook al een aantal acties omtrent het thema energie uitgevoerd.

Het is de bedoeling om deze bestaande acties verder te zetten, uit te bouwen een waar nodig te coördineren en af te stemmen.

Uiteraard is de provincie niet de enige speler binnen het energielandschap. Er zijn tal van actoren actief al dan niet met hun eigen specialiteit: distributienetbeheerders, productiebedrijven, intercommunales, hogescholen, Greenbridge, POM, Vlaio, VEA, VCM, VITO,...

Als provincie moeten we dan ook goed afwegen welke complementaire rol met meerwaarde we kunnen spelen in dit energielandschap met diverse actoren. Zowel intern als extern moet naar samenwerking en afstemming gezocht worden om ook op vlak van arbeid geen energieverstopping te produceren.

4.2. Doelstelling van de provincie West-Vlaanderen:

1. Opnemen voorbeeldfunctie: besparing in het eigen verbruik: doelstelling is het besparen van 7.5% ten opzichte van een zelf gekozen referentiejaar.

2. Mee ondersteunen van de besparing vooropgesteld op Vlaams niveau (voortvloeiend uit de Europese regelgeving):

- tegen 2020 13% van het elektriciteitsverbruik uit hernieuwbare energiebronnen halen
- De uitstoot van broeikasgassen (CO₂, CH₄, N₂O en F-gassen) in de periode 2008-2012 met 5,2% terugdringen ten opzichte van 1990 (dit is op basis van de verdeling die is gebeurd op nationaal niveau: besparing van 7.5 %) en tegen 2020 met 20%

Dit door het stimuleren van diverse doelgroepen om in te zetten op duurzame energie.

3. Gemeenten beter begeleiden bij hun eigen besparing en het opzetten van campagnes

5. Acties

5.1. Eigen verbruik

De aanpak van het energieverbruik moet vooreerst gericht zijn op besparing door gedrag, besparing door investeringen en tenslotte op het voorzien van energie door hernieuwbare energiebronnen.

- onderschrijven lokaal kyotoprotocol met als doelstelling besparing van CO2 (TD 18 + TD 25)

Het lokaal Kyotoprotocol is een programma van de Bond Beter Leefmilieu waarbij de provincie zelf kiest of ze dit protocol ondertekent. Dit protocol houdt in dat de provincie voor zijn eigen verbruik 7.5% CO2 minder verbruikt tegenover een zelf gekozen referentiejaar. Dit door te besparen op het verbruik in de gebouwen, door de openbare verlichting en door het wagenpark. De provincie kan zelf bepalen voor welke gebouwen en onderdelen ze de gegevens zal registreren en proberen energie te besparen. De opvolging gebeurt door een specifiek computerprogramma. Door het protocol te ondertekenen wordt de provincie gestimuleerd om maatregelen te nemen. Het wordt een verantwoordelijkheid van diverse diensten en elk individueel personeelslid om bij te dragen tot de besparing.

- sensibilisatie-acties voor de personeelsleden (TD 18)

Naast de infrastructurale maatregelen is het ook van belang dat elk personeelslid zich bewust wordt van zijn eigen energieverbruik en daar zuinig mee omspringt. Daartoe zullen diverse sensibilisatie-acties georganiseerd worden. Dit kan handelen over het pc-gebruik, licht, verwarming, autogebruik,...

- Duurzaam vervoer stimuleren (TD 28 + mobiliteit TD 10)

De provincie werkt ook aan de realisatie van haar eigen bedrijfsvervoerplan met als rode draad het stimuleren van duurzaam vervoer.

Uiteraard kan de meeste CO2 bespaard worden als helemaal niet met de auto wordt gereden. Om het fietsgebruik te stimuleren wordt een fietsvergoeding gegeven aan het personeelslid per dag dat die naar het werk met de fiets komt. Ook voor de dienstverplaatsingen staan fietsen ter beschikking. Via specifieke campagnes (zoals bv. "Ik kyoto) wordt het fietsgebruik extra aangemoedigd.

Ook het gebruik van het openbaar vervoer wordt aangemoedigd door een systeem van volledige terugbetaling, derdebetalerssysteem, het voorzien van railpassen,...

Worden toch wagens gebruikt dan wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de (milieuvriendelijke) poolwagens en ook het carpoolen wordt op diverse manieren beloond.

- Milieuvriendelijk rijgedrag (TD 28)

Er kan ook bespaard worden op de uitstoot van CO2 door een wagen, dus bewust te rijden. Het zogenaamde "ecodriving" leert een bestuurder om zo te rijden dat zo min

mogelijk brandstof wordt verbruikt. Hiertoe worden opleidingen georganiseerd voor het personeel.

- milieuvriendelijk wagenpark (TD 25)

De provincie beschikt over een eigen wagenpark. Waar moet vernieuwd of aangekocht worden zal ook het aspect milieuvriendelijkheid één van de criteria worden. Dit door te letten op het verbruik van de wagen (de zogenaamde ecoscore, waarbij vanaf een waarde van 68 de wagen aanzien wordt als milieuvriendelijk in het kader van de samenwerkingsovereenkomst met het Vlaams Gewest). Nieuwe wagens die worden aangekocht zullen direct uitgerust zijn met een ingebouwde roetfilter (extra score van 5 punten bij de ecoscore). Ook de aankoop van een wagen op alternatieve aandrijving (plantaardige olie, elektriciteit) wordt als optie open gehouden rekening houdend met de functionaliteit die van het betrokken voertuig wordt verwacht. In het proefcentrum van Beitem is al één wagen die rijdt op plantaardige olie.

- energieboekhouding + energielabel (TD 25)

Een energieboekhouding werd opgesteld en wordt dagdagelijks beheerd en verfijnd. De huidige energieboekhouding werkt op basis van de manuele opname van metergegevens en het nazicht en controle van de energiefacturen. In deze energieboekhouding worden de maandelijks, door plaatselijke verantwoordelijken aan de Dienst Gebouwen overgemaakte tellerstanden opgenomen. Evoluties worden vervolgens geanalyseerd en bijgehouden.

Naast de maandelijks opname en het nazicht van de tellerstanden worden de facturen van water, gas en elektriciteit gecontroleerd op onregelmatigheden. Onregelmatigheden kunnen zich voordoen als een piek- of dalverbruik, een foutieve parameter op de factuur, een foutieve meterstand, een onaangekondigde tariefwijziging, ...
Indien deze zich voordoen wordt actie ondernomen.

Het Ms Acces bestand van de energieboekhouding dat de aansluitingen, meters en verbruiksdata beheert werd uitgebreid met gebouwdata. Deze gebouwdata omvat o.a. oppervlakte, omschrijving van functie en eigendomsaard van de gebouwen, installaties in gebouwen, ...
Het verbruik is afhankelijk van het gebruik alsook van de gebouwschil/gebouwconcept, omgeving en installaties.
Een inventaris van installaties vormt een hulp bij de controle van de energieboekhouding. Zo zal een site met een verouderde verwarmingsinstallatie een hoger verbruik hebben dan een site met een nieuwere correct afgestelde installatie.

Deze inventaris wordt verder uitgewerkt en bijgehouden ivf beschikbaarheid van gegevens. Onduidelijkheden in de reeds opgestelde inventaris worden bloot gelegd, prioriteiten worden toegekend, knelpunten worden vervolgens weggewerkt. Indien nodig biedt een gespecialiseerde studie (vb verwarmingsstudie) de knelpunten het hoofd.

De audits beoogden het opstellen van een energieprestatiecertificaat (voor publiek toegankelijke gebouwen >1000m²). Deze zullen mee richting geven aan het nemen van energetische maatregelen.

De referentieverbruiken van de sites worden gebenchmarkt tov sites met gelijkaardige kenmerken. Momenteel werden reeds voor 17 sites energieprestatiecertificaten opgemaakt. De provincie West-Vlaanderen scoort voor haar sites gemiddeld 25% beter in vergelijking met de referentiegegevens. De vergelijkingen moeten echter met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden en moet er site per site gekeken worden waar energiebesparing noodzakelijk en mogelijk is.

- het nemen van energiezorgmaatregelen (TD 25)

Op basis van de doorgedreven boekhouding die nu al een hele tijd bezig is, is het toch de bedoeling om zoveel mogelijk maatregelen te nemen. Naast het ondernemen van actie bij onregelmatigheden moet ook daar waar nodig en mogelijk structurele maatregelen doorgevoerd worden.

Ook de energieprestatiecertificaten geven aanbevelingen. Zo kan er gewerkt worden op verlichting (vervangen gloeilampen), verwarming (nieuwe ketel), isolatie,... Hiervan moet dan een prioriteitenlijst opgemaakt worden. Deze worden in functie van beschikbare budgetten, effectiviteit en beschikbaar personeel weggewerkt. Dit zal ook nodig zijn om de 7,5% besparing te behalen.

Voor de openbare gebouwen moet geen specifiek energiepeil behaald worden zoals bij de nieuwbouw (energiepeil 100). Toch kan de provincie daar zoveel mogelijk naar streven.

Bij analyse van de bouwprojecten wordt telkenmale maximaal aandacht besteed aan de energetische impact van ingrepen. Algemeen worden knelpunten volgens de doelstellingen, prioriteiten en beschikbare budgetten weggewerkt.

- waar mogelijk toepassing groene stroom in eigen huishouden (TD 25)

Het provinciebestuur is met al zijn gebouwen, vele personeelsleden en veel apparatuur uiteraard een grote verbruiker. Door te kiezen voor groene stroom bij de energieleverancier kan er voor gezorgd worden dat onze energiebronnen niet (of slechts deels) afkomstig zijn fossiele (en dus eindige) brandstoffen.

Het criteria "groen" moet dus ook meegenomen worden bij de keuze van energieleverancier.

Daarnaast wordt ook gekeken bij welke gebouwen zelf groene stroom kan opgewekt worden. Tot nu zijn er al heel wat realisaties van alternatieve energiebronnen binnen de provinciale gebouwen doorgevoerd. Het betreft zonneboilers, fotovoltaïsche zonnepanelen, biogasinstallatie.

5.2. Stimuleren andere doelgroepen tot het nemen van maatregelen omtrent duurzame energie

5.2.1 Gemeenten (TD 5 + TD 25 + TD 28)

De provincie heeft binnen de samenwerkingsovereenkomst die ze heeft afgesloten met het Vlaams Gewest de specifieke taak om gemeenten te ondersteunen en begeleiden bij alle thema's waaronder energie.

Hiertoe organiseert de provincie opleiding om de gemeenten te informeren en te inspireren. Dit kan met behulp van info over externen, vooruitstrevende gemeenten of de provincie zelf. Via de regiovergaderingen wordt ook voor onderlinge uitwisseling van ideeën gezorgd tussen de gemeenten.

Ook specifieke opleiding behoort tot de mogelijkheden (bv. ecodriving).

5.2.2. Burgers

Naar burgers toe zijn er tal van campagnes om enerzijds zuinig verbruik te stimuleren of om alternatieve energiebronnen te stimuleren. De provincie doet dit wel niet altijd in eerste lijn, maar coördineert of ondersteunt gemeenten.

- Klimaatwijken (TD 25)

Klimaatwijken is een campagne van de BBL die burgers uitdaagt om 8% energie te besparen. Hiertoe zoekt de gemeente geïnteresseerde burgers en energiemeesters die per wijk de besparing begeleiden.

De provincie verzorgt een coördinerende rol. De provincie treedt op als tussenpersoon tussen BBL en de gemeenten die willen deelnemen, ze zorgt voor de verspreiding van campagnemateriaal voor de gemeenten, levert logistieke ondersteuning voor de energiemeesteropleiding, organiseert het slotevenement,...

Daarnaast wordt ook ingegaan op nieuwe uitdagingen. Zo is er sinds dit jaar ook een specifieke doelgroep van kansarmen voor deelname aan de klimaatwijken (zie ook verder). Net deze doelgroep heeft er veel baat bij dat ze hun energiefactuur naar beneden kunnen brengen. De provincie neemt dit ook mee in de algemene coördinatie rond klimaatwijken. We hopen elk jaar meer gemeentebesturen te overtuigen om met deze doelgroep te werken in het kader van de klimaatwijken.

De campagne klimaatwijken loopt al meerdere jaren met succes. De provincie zal in de campagne of een gelijkaardige campagne blijven investeren. Ook nieuwe doelgroepen binnen de campagne (bv. scholen) zal de provincie mee opnemen, indien dit behoort tot zijn werking.

- Advies duurzaam bouwen voor (ver)bouwplannen (TD 17)

Ook hier betreft het een samenwerking tussen gemeenten en de provincie. Gemeenten die ingaan op het project geven kandidaat (ver)bouwers de mogelijkheid om persoonlijk, professioneel en onafhankelijk advies te krijgen van vzw Zonnewindt omtrent energiezuinig (ver)bouwen.

Ook hier kan de provincie in de loop van de legislatuur kiezen voor andere voorwaarden

naar samenwerking en financiering toe, maar het feit dat de burger degelijk advies voor een kleine prijs kan krijgen staat voor de provincie centraal.

- **Bouwteams (TD 17)**

Particulieren stimuleren om hun (ver)bouwproject duurzaam aan te pakken is de opzet van de 2-daagse cursus **Bouwteams**.

De provincie werkt samen met vzw **Dialog**, **Infrax** en de gemeenten om deze cursus jaarlijks in diverse West-Vlaamse gemeenten te laten plaatsvinden.

- **Opleiding en sensibilisatie burgers omtrent isolatie (TD 21)**

Naast het opleiden van burgers rond het thema energie in toepassing van de eigen bouwwerken, kan ook gekozen worden om burgers op te leiden als bv. isolatiemeester om mensen thuis te begeleiden bij hun werken. Dit kan vergeleken worden met de huidige bestaande compostmeesterwerking die al zijn nut bewezen heeft.

De provincie moet blijvend op zoek gaan naar methodieken om burgers zo goed mogelijk te betrekken bij het energieverhaal.

Het provinciebestuur kan daarbij ter ondersteuning de mogelijkheid onderzoeken om samen met andere partners infraroodfoto's te nemen van de West-Vlaamse daken. Deze foto's kunnen de West-Vlamingen sensibiliseren om hun daken verder te isoleren.

5.2.3. Landbouw (beleidsnota landbouw: TD 2 + TD 5 + TD 10)

Ook bij de doelgroep landbouw wordt gesensibiliseerd om in te zetten op energiebesparing en rationeel energiegebruik. Er wordt ook ondersteuning geboden naar het zoeken naar alternatieve energiebronnen voor gebruik in de landbouw via het Provinciaal Onderzoeks- en Voorlichtingscentrum in de landbouw en het Provinciaal Centrum Landbouw en Milieu.

Enerzijds geven ze landbouwers advies (via het programma **Enerpedia**) en anderzijds worden er bij landbouwers of op de eigen site voorbeeldprojecten opgezet. Momenteel betreft het een biogasinstallatie en de eerste ideeën voor de bouw van een kleine windmolen om de mogelijkheden te onderzoeken en degelijk te evalueren. Gekoppeld aan deze biogasinstallatie gebeurt ook onderzoek naar energieteelten.

Beide centra zullen blijvend aandacht hebben voor het verzamelen van kennis, het opzetten van onderzoeksprojecten en het overbrengen van de nodige info bij de landbouwers. Indien nodig wordt ook afstemming gezocht met de andere diensten van de provincie actief op het vlak van duurzame energie.

5.2.4. Bedrijven

Het ondersteunen van bedrijven gebeurt binnen het provinciale bestuur door de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij (POM). Hun beleid wordt vastgelegd in een overeenkomst met de provincie.

De POM initieert vooruitstrevende voorbeeldprojecten op het vlak van energie (of andere milieugerelateerde thema's en duurzaam bouwen) die stimulerend en inspirerend werken voor andere bedrijven. Daarnaast streven ze er naar om bedrijven ervaringen te laten uitwisselen en te laten samenwerken om zo een win-win situatie te creëren. Dit kan bv. ook het opwekken of uitwisselen van energie bevatten. Tenslotte werken ze concrete

acties uit rond het thema energie (en andere milieuthema's) gericht op de noden van de bedrijven (bv. de opmaak van een lastenboek voor de aankoop van zonnepanelen, groepsaankoop elektriciteit, infosessies).

5.2.5. Andere doelgroepen

Het opzetten van campagnes naar andere doelgroepen hangt af van kansen die zich aanbieden. De provincie stelt zich alert op wat betreft projectideeën van anderen. Vooraleer de provincie kiest om op te treden als partner wordt afgewogen of er specifieke provinciale kenmerken zijn in het project (bv. doelgroep, gebied) of de energiewinst die geboekt kan worden met het project voldoende is.

5.3. Hernieuwbare energie ontwikkelingskansen geven

Om het klimaatprobleem aan te pakken moeten we enerzijds inzetten op het zuinig omspringen met energie en anderzijds op het stimuleren van hernieuwbare energie.

- Draagvlak creëren grote windmolens (TD 25)

Windmolens dragen bij tot het leveren van groene energie. Alhoewel de meesten pro groene energie zijn, zien veel burgers liever geen windmolen in hun buurt komen. Om tal van vooroordelen en misverstanden te ontkrachten heeft de West-Vlaamse Milieufederatie in opdracht van de provincie een folder gemaakt. Dit zal door de provincie ter beschikking gesteld worden voor de gemeenten om te verspreiden naar hun burgers.

Naast deze folder zal de provincie afwegen welke communicatiemiddelen nog nuttig en haalbaar zijn om het draagvlak te vergroten voor windmolens.

Via de afbakeningsprocessen van klein stedelijke gebieden en op basis van de ruimtelijke visie "ruimte voor windturbineparken in West-Vlaanderen" worden waar mogelijk locaties voor grote windmolens voorzien.

Op Vlaams niveau was voor de periode 2005-2010 een bijkomend vermogen van 450MW aan windturbines voorzien. Er van uitgaande dat voornamelijk de provincies Antwerpen, Oost- en West-Vlaanderen windtechnisch in aanmerking komen werd dit vertaald naar een indicatieve taakstelling van 135 MW (of 70 windturbines) of 30 % voor West-Vlaanderen. Dit cijfer is grotendeels gehaald op vergunningsniveau. Ook de nieuwe gewestelijke doelstelling zal in een ambitieus streefcijfer vertaald worden voor de provincie West-Vlaanderen.

- Opvolgen mogelijkheden kleine windmolens (milieubeleidsplan: TD 5; sectoraal plan landbouw: TD 2 + TD 10)

De markt van kleine windmolens is nieuw en evolueert constant. Over de opbrengst van kleine windmolens bestaat veel twijfels en ook de landschappelijke inpasbaarheid zorgt voor veel discussie. Enerzijds zijn er beleidsmatige ontwikkelingen waar de provincie weinig vat op heeft zoals de moratoria die door gemeenten worden afgekondigd en de omzendbrief "kleine windmolens" van het Vlaams Gewest. Toch wil de provincie niet aan de zijlijn blijven staan en op basis van onderzoek een standpunt innemen naar de

mogelijkheden van kleine windmolens. Indien nodig en wenselijk zal de provincie ook de gemeenten ondersteunen bij het ontwikkelen van een visie rond kleine windmolens.

- Onderzoek naar alternatieve energiebronnen (sectoraal plan landbouw: TD 10)

De mogelijkheden van gebruik van alternatieve energiebronnen wordt vooral onderzocht in de schoot van het POVLT en Proclam. Deze twee instanties gaan actief op zoek naar middelen om onderzoek rond diverse soorten alternatieve energiebronnen op te zetten (windenergie, biomassa, energieteelten, korte-omloophout,...). De kennis die hier wordt opgedaan kan uiteraard ruimer gebruikt worden dan enkel voor de landbouw.

- Hernieuwbare energiescan (TD 5)

ODE Vlaanderen (Organisatie voor Duurzame Energie) heeft een draaiboek voor gemeenten ontwikkeld voor hernieuwbare energie. Het bevat ondermeer een rekenmodel waarbij het technisch realiseerbare potentieel voor hernieuwbare energie op het grondgebied wordt ingeschat.

De provincie zal deze scan mee ondersteunen en stimuleren naar gemeenten.

5.4. Energie(besparing) als onderdeel van duurzame ontwikkeling

Het besparen op energie (en de inzet van hernieuwbare energiebronnen) draagt bij tot het beperken van de CO2 productie. Anderzijds heeft het besparen op energie en het investeren in kwaliteitsvolle energiezuinige woningen ook een sociale dimensie.

- Duurzaam bouwen (TD 17)

Duurzaam bouwen en wonen is één van de speerpunten van het beleid omtrent duurzame ontwikkeling van de provincie. Daarbij worden opleidingen gegeven voor vakpubliek. Zoals hoger vermeld worden binnen dit kader ook bouwteams georganiseerd en planadviezen gegeven aan burgers.

Selectief worden ook een aantal demonstratieprojecten mee vorm gegeven (bv. duurzame wijk Ieper).

Zelf wil de provincie samen met de gemeente Knokke-Heist ook een inspirerend en educerend voorbeeldproject op vlak van duurzaam bouwen realiseren in het provinciaal Natuurpark Zwin

- Energiearmoede (TD 25)

Het concept van klimaatwijken (het besparen van energie per wijk onder begeleiding van een energiemeester) heeft een nog groter belang bij kansengroepen. Het is juist deze groep die een groot baat heeft bij een lagere energiefactuur. Via intensieve begeleiding van de gemeenten probeert men ook deze burgers te stimuleren tot het aanpassen van hun gedrag.

Ook nieuwe ontwikkelingen in de aanpak van energiearmoede worden opgevolgd (bv. Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost) en wordt bekeken of de provincie een meerwaarde kan leveren.

- Sociale tewerkstelling via energiesnoeiërs(TD 17)

De distributienetbeheerders hebben de verplichting om per gemeente een aandeel van energiescans te voorzien. De gemeente kiest zelf de doelgroep en door wie deze scans moeten uitgevoerd worden: de gemeente, de netbeheerder of een derde.

Een mogelijke derde partij zijn de energiesnoeibedrijven. Deze koppelen het uitvoeren van energiebesparing aan sociale tewerkstelling door energiescans en kleine energiebesparende maatregelen te laten uitvoeren door werknemers uit kansengroepen. Gezien de koppeling aan sociale tewerkstelling wil de provincie de energiesnoeibedrijven mee promoten aan de gemeenten en voorziet ze ook afstemming tussen de diverse energiesnoeibedrijven actief in de provincie. Waar mogelijk wordt ook gekeken om op projectniveau samen te werken.